

Wijzigingsbesluiten van de Reglementen van de waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en de Dommel

Datum

9 september 2014

Nota van Zienswijzen
Artikel 4 Waterschapswet juncto afdeling 3.4 Algemene wet
bestuursrecht

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Procedure	2
1.3	Ontvankelijkheid	Error! Bookmark not defined.
2	Beoordeling zienswijzen	3
2.1	Zienswijze Waterschap De Dommel	Error! Bookmark not defined.
2.2	Zienswijze Waterschap Brabantse Delta	Error! Bookmark not defined.
2.3	Zienswijze ZLTO	4
2.4	Zienswijze NVWB	Error! Bookmark not defined.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 11 april 2014 hebben Provinciale Staten een initiatiefvoorstel aangenomen om te komen tot aanpassing van de reglementen van de waterschappen. Dit houdt in dat Provinciale Staten het aantal geborgde zetels willen gaan vaststellen op maximaal 7. Provinciale Staten willen door de wijziging van de reglementen binnen het waterschapsbestuur meer zetels voor vrije verkiezingen beschikbaar stellen. De verhouding tussen het aantal geborgde zetels en zetels voor ingezetenen komt daarmee in overeenstemming met de huidige verdeling van belangen tussen deze categorieën.

1.2 Procedure

Provinciale Staten zijn op grond van de Waterschapswet bevoegd tot het vaststellen en wijzigen van het reglement voor het waterschap. In haar juridische vorm is sprake van een verordening. Voor de uitvoering van het initiatiefvoorstel hebben Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant conform de artikelen 3 en 4 van de Waterschapswet overleggen gevoerd met de besturen van de drie waterschappen gelegen binnen de provincie Noord-Brabant, te weten Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel. Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben, na bespreking in de Commissie Ecologie en Ruimte op 10 juni 2014, het Ontwerp van de Tweede wijzigingsverordeningen voor de waterschappen (nummer 3570746) vastgesteld en vrijgeven voor inspraak.

1.3 De ontvankelijkheid

De Ontwerpbesluiten hebben ter inzage gelegen van 13 juni 2014 tot 25 juli 2014. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn 4 zienswijzen ontvangen. Alle vier de zienswijzen zijn ontvankelijk.

2 Beoordeling zienswijzen

2.1 Waterschap De Dommel

Samenvatting van de zienswijze

1. *De marge tussen 7 en 9 geborgde zetels brengt de relatie tot de aard en omvang van het aanwezige belang tot uitdrukking, de wetgever heeft daarmee niet bedoeld het aantal rechtstreeks gekozen zetels te maximaleren. Door te stellen dat bij 7 geborgde zetels meer zetels voor vrije verkiezingen beschikbaar zijn, wijkt het voorstel af van de bedoeling van de wetgever.*
2. *Voor een goede weging van de aard en omvang van de belangen, mag niet uitsluitend gekeken worden naar economische waarde, maar moet ook het takenpakket en de inzet van een categorie bij de taak van het waterschap meegewogen worden. Indien dit gedaan zou zijn kan men stellen dat er geen recht is gedaan aan de aard en omvang van de aanwezige belangen in het Dommelgebied. Die leiden namelijk tot een totaal van 8 geborgde zetels en niet 7, met een verdeling van 3 bedrijven, 3 ongebouwd, 2 natuur.*
3. *De aard en omvang van de aanwezige belangen moet uitgangspunt zijn bij de verdeling tussen alle categorieën. Door vast te houden aan een gelijke verdeling per waterschap van 7 geborgde en 23 zetels voor ingezetenen, voldoet de provincie niet aan het wettelijk uitgangspunt.*
4. *Hoewel het waterschap geen zorg draagt voor een primaire kering, heeft zij wel vergelijkbaar hoge kosten om toch te zorgen voor bescherming tegen hoogwatersituaties. Terwijl het waterschap in vergelijking met de andere waterschappen gelijkwaardig meebetaald aan de kosten voor hoogwaterbeschermingsprogramma's. Het niet zorgdragen voor een primaire kering levert daarom geen onderscheidend verschil op.*

Beoordeling zienswijze

1. De bedoeling van de wetgever is geweest om bij de samenstelling en grootte van het waterschapbestuur en de omvang van alle genoemde categorieën daarbinnen, de provincie de mogelijkheid te geven rekening te houden met de verdeling van belangen tussen al deze categorieën. Zoals in het voorstel is aangegeven zijn er gegronde redenen om te stellen dat de belangen van de categorie ingezetenen is toegenomen, zodat het gegronde is dat het aantal zetels voor geborgde categorieën binnen het waterschapsbestuur afneemt. Daarmee wordt juist uitdrukkelijk recht gedaan aan de bedoeling van de wetgever.
2. Wij hebben bij de verdeling van de zetels over de geborgde categorieën wel degelijk gekeken naar de aard en omvang van die belangen in onderling verband. Echter, wij achten de situatie in het Dommelgebied niet zodanig anders ten opzichte van de andere waterschappen, dat daar reden is om 8 geborgde zetels te verdelen. Ook bij waterschap De Dommel vinden wij dat het gegronde is het aantal geborgde zetels terug te brengen naar 7. Door deze voorgestelde zetelverdeling zijn alle aspecten van de betrokken belangen meegewogen en is de verdeling evenredig en doet recht aan de aard en omvang van de betrokken belangen.
3. Zie hiervoor onze reactie onder 1 en 2.
4. Met uw conclusie onderstreept u naar ons idee juist het feit dat er voor waterschap De Dommel geen afwijkende situatie is ten opzichte van de andere waterschappen. Ook al

beheert u geen primaire kering, de kosten die u maakt voor hoogwaterbescherming zijn van een vergelijkbaar niveau. Des te meer reden om ook voor De Dommel uit te gaan van het maximum van 7 zetels. Vervolgens moet bekeken worden hoe die 7 zetels verdeeld worden om recht te doen aan de verhouding tussen de belangen van natuur, bedrijven en ongebouwd. In het voorstel is aangegeven hoe we tot die verdeling zijn gekomen.

2.2 Waterschap Brabantse Delta

Samenvatting van de zienswijze

1. *Reeds ingebrachte stukken ingelast beschouwen en ter kennis van PS brengen.*
2. *De voorstellen raken de basis van het uitgangspunt van functionele democratie, zoals dat in de wet is neergelegd. Andere provincies gaan ondanks deze discussie niet over tot wijziging van het aantal geborgde zetels. Er is geen reden of legitimiteit voor een evaluatie van de wet op provinciaal niveau. Het is beter te wachten tot de aangekondigde evaluatie na de verkiezingen van 2015.*
3. *Nu het waterschap gedeeltelijk ook in Zeeland is gelegen schrijft de wet voor dat overleg moet plaatsvinden door een gezamenlijke commissie. Dat is niet gebeurd, het reglement legt die bevoegdheid ook niet enkel bij Noord-Brabant neer. Nu het verplichte overleg niet op de juiste wijze heeft plaatsgevonden, is sprake van onzorgvuldige voorbereiding. Verder is er onduidelijkheid over de wijze waarop de voorgenomen reglementswijziging formeel zal worden afgerond in relatie tot de provincie Zeeland.*

Beoordeling zienswijze

1. De ingebrachte stukken zijn meegenomen in de voorbereiding van het ontwerpbesluit dat reeds ter inzage heeft gelegen en zullen ook ter kennisgeving worden aangeboden aan PS.
2. De voorstellen ondermijnen op geen enkele wijze het uitgangspunt van functionele democratie. Als de verdeling van de aard en omvang van de aanwezige belangen daartoe aanleiding geeft, heeft de wetgever de provincie de bevoegdheid gegeven het aantal zetels voor geborgde categorieën te wijzigen ten opzichte van het aantal zetels voor de categorie ingezetenen. Die aanleiding is er in Noord-Brabant. De huidige wetgeving maakt dit mogelijk en staat los van enige evaluatie op Rijksniveau. Met de marge tussen 7 en 9 geeft de wetgever de provincie de mogelijkheid om in overeenstemming met de aanwezige belangen in het gebied een goede verdeling te maken. Juist binnen het uitgangspunt van de functionele democratie. Het benutten van de mogelijkheden die de wet biedt, ondergraaft de uitgangspunten niet, maar doet hier juist recht aan. Er zijn meerdere provincies die in de reglementen al uitgaan van maximaal 7 geborgde zetels (o.a. Flevoland, Overijssel). In de provincie Zeeland is ook een dergelijk voorstel in voorbereiding.
3. Artikel 6 Waterschapswet bepaalt dat de voorbereiding van de wijziging van een reglement van een waterschap waarvan het gebied in meer dan één provincie is gelegen, geschiedt door een commissie samengesteld uit de gezamenlijke colleges *van GS*, tenzij, die colleges besluiten deze voorbereiding aan een van hen op te dragen. In dit geval heeft Zeeland ermee ingestemd dat Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant de volledige voorbereiding doen. Hierbij speelt een rol dat er geen inwoners van Zeeland in het beheergebied van het

waterschap Brabantse Delta woonachtig zijn en alleen een gedeelte primaire waterkering dat in beheer is bij het waterschap Brabantse Delta in Zeeland ligt. Het belang van inwoners van Zeeland bij de bestuurssamenstelling van het waterschap Brabantse Delta is derhalve van ondergeschikte betekenis.

De voorbereiding van het besluit voldoet daarmee aan de wet. In artikel 21 van het reglement is vastgelegd welke wijzigingen door Provinciale Staten van Noord-Brabant vastgesteld kunnen worden. Deze bevoegdheidsverdeling is gebaseerd op artikel 6 van de Waterschapswet. In artikel 21 van het reglement is vastgelegd dat wijziging geschiedt door Provinciale Staten van Zeeland en Noord-Brabant samen waar het gaat om de gevallen genoemd in artikel 5 van de Waterschapswet. De onderhavige wijziging (m.b.t. de bestuurssamenstelling) wordt daar niet genoemd en kan dus op basis van het reglement enkel door onze Provinciale Staten worden vastgesteld.

2.3 Zienswijze ZLTO

Samenvatting van de zienswijze

1. *Het belang van het waterschap voor de land- en tuinbouw neemt toe en de bijdrage van deze sector aan het waterschap is meer dan alleen geld. Zij verzetten voor het waterschap veel werk door bijvoorbeeld onderhoud aan sloten uit te voeren en het slootmaaisel te verwerken. Voor deze werkzaamheden dragen zij zelf de kosten. Agrariërs zijn in toenemende mate ook de ‘ogen en oren’ van het waterschap. Deze bijdragen zijn van grote waarde en moeten worden meegenomen in de besluitvorming over het aantal zetels ongebouwd.*

Beoordeling zienswijze

1. Bij de verdeling van het aantal geborgde zetels houden wij rekening met de aard en omvang van de aanwezige belangen. Daarbij zijn wij allereerst uitgegaan van de economische waarde. Op basis van die berekening moeten wij concluderen dat de verdeling die ontstaat op basis van de rekengegevens recht doet aan de verhouding tussen de belangen waar het gaat om waterschap Brabantse Delta en Aa en Maas. Bij De Dommel geven de aard en belangen reden om naast de rekengegevens, andere zaken zwaarder te laten wegen. Ook daar is echter het belang van de landbouw vastgesteld op 3. Daarmee wordt naar onze mening voldoende in overweging genomen, dat de economische waarde voldoende overeenkomt met de belangen die door inspreker worden aangedragen. Met andere woorden de economische waarde komt overeen met de toedeling van belangen aan de landbouw als we uit zouden gaan van de niet geldelijke input van deze sector.

2.4 Zienswijze Nederlandse vereniging waterschapsbestuurders namens bedrijven (hierna: NVWB)

Samenvatting van de zienswijze

- 1. De marge tussen 7 en 9 geborgde zetels brengt de relatie tot de aard en omvang van het aanwezige belang tot uitdrukking, de wetgever heeft daarmee niet bedoeld het aantal rechtstreeks gekozen zetels te maximaleren. Door te stellen dat bij 7 geborgde zetels meer zetels voor vrije verkiezingen beschikbaar zijn, wijkt het voorstel af van de bedoeling van de wetgever.*
- 2. De voorstellen raken de basis van het uitgangspunt van functionele democratie, zoals dat in de wet is neergelegd. Andere provincies gaan ondanks deze discussie niet over tot wijziging van het aantal geborgde zetels. Er is geen reden of legitimiteit voor een evaluatie van de wet op provinciaal niveau. Het is beter te wachten tot de aangekondigde evaluatie na de verkiezingen van 2015.*
- 3. Nu het waterschap gedeeltelijk ook in Zeeland is gelegen schrijft de wet voor dat overleg moet plaatsvinden door een gezamenlijke commissie. Dat is niet gebeurd, het reglement legt die bevoegdheid ook niet enkel bij Noord-Brabant neer. Nu het verplichte overleg niet op de juiste wijze heeft plaatsgevonden, is sprake van onzorgvuldige voorbereiding.*
- 4. Het voorstel wekt onterecht de suggestie dat de geborgde categorieën niet vrij gekozen worden. Ook daarvoor worden namelijk zorgvuldige procedures en commissies ingezet.*
- 5. De wet wordt onjuist toegepast door eerst het aantal geborgde zetels te bepalen en daarna de zetels voor ingezetenen als restant te bepalen. Iedereen krijgt er 1, maar pas nadat het onderlinge belang per categorie is bepaald.*
- 6. Het enkel uitgaan van economische waarde voor de wijze van verdeling, staat op gespannen voet met de uitgangspunten van de wet waarin ook andere belangen meewegen.*
- 7. Hoewel in het Dommelgebied geen primaire kering wordt onderhouden, hebben de bedrijven daar wel een groot belang bij waterzuivering. Dit belang moet ook meewegen. Het toekennen van enkel 2 zetels voor bedrijven in het Dommelgebied doet geen recht aan de aard van de belangen van deze categorie.*

Beoordeling zienswijze

1. Zie hiervoor onze reactie onder 1 bij de zienswijze van het Waterschap De Dommel.
2. Zie hiervoor onze reactie onder 2 bij de zienswijze van het Waterschap Brabantse Delta.
3. Zie hiervoor onze reactie onder 3 bij de zienswijze van het Waterschap Brabantse Delta.
4. Vrije verkiezingen is een algemeen bekend begrip en geeft aan dat het gaat om verkiezingen waar kiesgerechtigde burgers kunnen stemmen. Wij doen niets af aan de zorgvuldigheid waarmee de kandidaten voor de geborgde zetels worden geselecteerd en benoemd, maar deze komen niet tot stand via wat algemeen bekend staat als vrije verkiezingen. De categorie ingezetenen heeft daar geen invloed op.
5. Zoals in onze reactie onder 1 bij de zienswijze van het Waterschap De Dommel al aangegeven, zijn wij juist uitdrukkelijk uitgegaan van een verdeling binnen de omvang van het waterschapsbestuur tussen alle genoemde categorieën in de wet. Een verdeling die recht doet aan de aard en omvang van die belangen tussen de categorieën.

6. Zoals in onze reactie onder 1 bij de zienswijze van de ZLTO al opgemerkt zijn wij voor de verdeling eerst uitgegaan van de economische waarde. Naar aanleiding van de verdeling die dat opleverde is gekeken of die verdeling recht doet aan verdeling van belangen als we ook kijken naar input van de belangen per categorie. Bij de waterschappen Brabantse Delta en Aa en Maas is dat zo, zodat de uiteindelijke verdeling hetzelfde is gebleven. Bij De Dommel leiden die andere belangen tot een andere verdeling dan die op basis van economische waarde. Daarmee wordt naar onze mening gewerkt binnen de uitgangspunten van de wet.
7. Iedere categorie heeft baat bij waterzuivering, het belang van de categorie bedrijven is daarin niet groter of anders dan de andere categorieën. Onder punt 4 bij de reactie op de zienswijze van het Waterschap De Dommel is al toegelicht hoe het ontbreken van een primaire kering heeft geleid tot het toekennen van 2 zetels voor bedrijven.

2.5 Zienswijze Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging (Hierna: BZW)

Samenvatting van de zienswijze

1. *Het voorstel doet afbreuk aan de bestuursstructuur van de waterschappen, gebaseerd op de trits 'belang-betaling-zeggenschap', het bedrijfsleven draagt 40% van de kosten, waardoor het eerder aanspraak dient te maken op meer zetels in de besturen in plaats van minder. De argumentatie voor de wijziging van de reglementen wordt onderuit gehaald om voor het waterschap De Dommel deze onmiddellijk weer overboord te zetten.*
2. *Het is volstrekt onbegrijpelijk waarom er overhaast tot wijziging van de geborgde zetels wordt besloten, terwijl er een bredere evaluatie in 2015 is.*

Beoordeling zienswijze

1. Zie hiervoor onze reactie onder 6 bij de zienswijze van de NVWB.
2. Zie hiervoor onze reactie onder 2 bij de zienswijze van het Waterschap Brabantse Delta.

Bijlage 1 Zienswijzen

1. Waterschap De Dommel, briefnummer 3618393
2. Waterschap Brabantse Delta, briefnummer 3618939
3. ZLTO, briefnummer 3623532
4. NVWB, briefnummer 3625029
5. BZW, briefnummer 3619474